

บันทึก

เรื่อง การตีความพระราชบัญญัติเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๖๔

เนื่องจากทางราชการทหารมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพย์สินสมบัติของบริษัทอีสเอเชียติโนบริเวณวัดพระยาไกร นครบาลกรุงเทพมหานครบุรี ซึ่งประกอบด้วยท่าเรือโกดังสินค้า โรงงานและโรงเลื่อยจักร ห. จึงได้ออกคำสั่งให้บริษัทอีสเอเชียติโน โอนทรัพย์สินมัตติดังกล่าวนี้แก่ราชการทหารในเวลาสงครามตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๖๔ และในการเข้าครอบครองทรัพย์สินมัตติของบริษัทนี้ ห. ได้สั่งให้ ห.ทร. เป็นเจ้าหน้าที่และเป็นผู้ดำเนินการ

การที่ ห. ได้ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๖๔ นั้น เกิดมีปัญหาเกี่ยวกับตีความในมาตรา ๘๒ ว่า คำว่า “โอนอสังหาริมทรัพย์” ฯลฯ “จะควรถือว่ากัมสิทธิโนอสังหาริมทรัพย์ภายหลังที่ได้ออกคำสั่งนั้น” ตกมาอยู่กับ ห. หรือไม่ อนึ่ง มาตรา ๘๒ ได้มอบอำนาจแก่ ร.ม.ว.ห. ที่จะสั่งให้โอนโดยพลันซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือโรงเรือนอันพึงต้องใช้ในราชการทหารเมื่อ ร.ม.ว.ห. สั่งไปแล้วให้เจ้าหน้าที่ออกไปรับและจ่ายเงินตามราคาอสังหาริมทรัพย์หรือโรงเรือนนั้น ๆ ให้ดูจเดียวกับการซื้อขายของอื่น ๆ ตามความในมาตรา ๗๖ คำว่า “โอน” นั้น ถ้าจะแปลเป็นภาษาอังกฤษก็ตรงกับคำว่า “transfer” ซึ่งอาตหมายถึงโอนอำนาจครอบครอง เฉพาะในยามสงครามเท่านั้น แต่พฤติการณ์ที่ ห. ได้กระทำไปนั้นมีลักษณะเป็นการเกณฑ์ใช้ชั่วคราว และตรงกับศัพท์อังกฤษคำว่า “requisition” ถ้าหากว่าคำว่า “โอน” นี้ตรงกับศัพท์อังกฤษคำว่า “alienate” ก็หมายถึงการโอนกัมสิทธิโดยเด็ดขาดเมื่อเกิดมีปัญหาขึ้นเช่นนี้ ช. จึงใคร่ขอให้ ห. พิจารณาตีความมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๖๔

มาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้ว่า “เมื่อสิ้นเวลาเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหารตามความในแผนกนี้แล้ว เจ้าของสัตว์หรือยานพาหนะที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้ซื้อไปนั้น มีสิทธิที่จะเรียกร้องเอาสัตว์หรือยานพาหนะนั้นคืนได้

ในการนี้ เจ้าของต้องส่งคืนตามราคาที่ตนได้รับไว้้นเต็มจำนวนและสัตว์หรือยานพาหนะนั้น ๆ หยู่ในที่ใด ก็ต้องไปรับถึงที่นั้นโดยตนเอง”

ถ้าการตีความคำว่า “โอน” ในมาตรา ๘๒ หมายถึงการโอนอำนาจครอบครองเฉพาะชั่วคราว (ในสยามสงคราม) จึงเกิดมีปัญหว่าเมื่อภาวะสงครามสิ้นสุดลงแล้ว ผู้ส่งโอนอสังหาริมทรัพย์หรือโรงเรือนจะต้องมอบสิ่งนั้น ๆ คืนแก่เจ้าของหรือไม่ ในเมื่อเจ้าของเรียกร้องกลับคืนโดยอาศัยอำนาจที่ระบุไว้ในมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๖๔

ช. จึงได้ขอให้ ห. ซึ่งเป็นผู้รักษาสภาพราชบัญญัติดังกล่าวพิจารณาตีความ ห. ได้ตอบมาว่าได้สั่งการไปแล้ว ไม่มีเหตุผลที่จะยกปัญหาความขึ้นลบล้างคำสั่ง

ช. ได้พิจารณาเห็นว่าถ้าเป็นการเรียกเกณฑ์โดยนัยบังคับใช้ได้ ก็เชื่อว่าภาระฝ่ายเราจะเบาลงไป ฉะนั้นอย่างยิ่งในกรณีทอสังหาริมทรัพย์โรงเรียน โรงงานและโรงเลื่อยจักรถูกโจมตีทางอากาศโดยเครื่องบินของข้าศึก แต่ ห. ยังยืนยันคำสั่งซึ่งอาศัยมาตรา ๘๒ เป็นการโอนอสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์หนึ่งเป็นการโอนสัมสิทธิ์ด้วย

อย่างไรก็ดี ช. ยังเห็นว่า โรงเลื่อยจักรและโรงงานซึ่งมีเครื่องมืออยู่พร้อมน่าจะเข้าอยู่ในมาตรา ๘๓ ซึ่งว่าด้วยโรงงานหักถัก คือควนจะเป็นการบังคับใช้ ในกรณีที่ถูกลูกกระเบิดฝ่ายเราไม่ควนจะรับผิดชอบในความเสียหายแต่อย่างใด ส่วนมาตรา ๘๒ นั้น ถ้าจะพูดโดยเจตนารมณ์ก็หมายถึงที่ดินและโรงเรียน ฉะนั้นเพื่อให้ได้ความชัด ช. จึงใคร่ขอให้ น.กก. ตรวจสอบเรื่องในเวลาร่างพระราชบัญญัติและหารือท่านที่ปรึกษาทอหมายซึ่งคงจะได้ร่างทางกัมการร่างกฎหมายในเวลานั้น

ถ้า น.กก. พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับตีความมาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ แล้ว ช. จะได้ซ่อมความเข้าใจกับผู้จัดการบริษัทอีสเอเซียติกต่อไป

๖ พฤศจิกายน ๒๔๘๗